

# SVOBODNA SLOVENIJA

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

22 de agosto - 22. avgusta 1996

LETO (AÑO) LV (49)

Štev. (Nº) 32

## Stalinov govor Zgodilo se je v Sloveniji

100 LET SOCIALNE DEMOKRACIJE

Na Slovenskem te dni mineva stoletnica socialdemokracije: 15. in 16. avgusta 1896 je bila namreč v gostilni Pri Virantu v Ljubljani, kjer je zdaj Arhiv Slovenije, ustanovljena prva slovenska socialdemokratska stranka. Stranka je dobila ime Jugoslovanska Socialdemokratska stranka oziroma JSDS, in sicer zato, ker je nekaj časa vključevala poleg Kranjske, dela Spodnje Štajerske, Primorske in Koroške tudi dunajske Slovence in druge južne Slovence, Istro in Dalmacijo. Socialdemokracija je bila v Sloveniji ponovna oživiljena v 80. in 90. letih. Ob tej obletnici je predsednik SDS Janez Janša na Levstikovem trgu 3, kjer je bil sedež prve slovenske socialdemokratske stranke, odkril spominsko ploščo.

100 LET ALJAŽEVEGA DOMA NA KREDARICI

Pred sto leti, 10. avgusta 1896, so na vzpetini na grebenu med Rjavino in Triglavom slovesno odprli prvo triglavsko kočjo na Kredarici. Triglavski dom na Kredarici, kot se imenuje danes, so postavili na zemlji, ki jo je kupil Jakob Aljaž, z njim pa upravlja Planinsko društvo Ljubljana-matica. V teh dneh kočjo obišče 300 do 400 planincev na dan. Ob okrogli obletnici so pripravili le skromen program prireditev, da bi pod vrh Triglava privabili čimveč ljubiteljev, pa so jih raztegnili na ves teden.

VELIKI ŠMAREN

Na cerkveni prazniki Marijinega vnebovzeta oziroma Veliki šmaren, 15. avgu-

sta, ki je tudi državni praznik in dela prost dan, so bile na številnih krajih po Sloveniji slovesne maše in romanja. Pred cerkvijo Marije Pomagaj na Brezjah je maševal slovenski metropolit in ljubljanski nadškof Alojzij Šuštar. Med drugim je spomnil na pomen tega praznika in na letošnji obisk papeža Janeza Pavla II. v Sloveniji ter opravil obnovitev posvetitve slovenskega naroda Materi Božji, ki je bila sicer prvič opravljena na Brezjah leta 1992. Popoldne je na Brezjah slovesno mašo daroval beograjski nadškof Franc Perko, ki je dopoldne maševal tudi v okviru slovesnosti na Ptujski gori.

Na Sveti gori nad Novo Gorico pa je bilo tradicionalno, že 457. romanje z zahvalno mašo v baziliki Matere Božje, ki jo je vodil koprski škof Metod Pirih. Med drugim je dejal, da je v koprski škofiji kar 15 cerkva, posvečenih Mariji Vnebovzeti.

Po STA

## Prepir o referendumih

Ustavno sodišče je 12. avgusta Državnemu zboru (DZ) poslalo gradivo, na podlagi katerega je SDS sprožila ustavni spor ob razpisnem odloku referendumov o volilni zakonodaji. DZ je namreč minuli teden sprejel odlok o razpisu referendumov, ki naj bi ga razpisala 90 dan po oblikovanju novega DZ, izvedli pa naj bi jih 30 dni pozneje. Ustavno sodišče je DZ zaprosilo, naj do konca tedna oblikuje svoje stališče do zahteve SDS. Šele nato, predvidoma sredi prihodnjega tedna, se bo odločalo o zahtevi oz. o tem, ali se bo o njej sploh odločalo.

DZ je v petek, 16. avgusta v odgovoru ustavnemu sodišču poslal gradivo, ki je bilo obravnavano na 49. izredni seji državnega zbora ob sprejemanju omenjenega odloka. V odgovoru piše, da je iz priloženega gradiva moč razbrati, da je bila večina vprašanj, ki se navajajo v pobudi za oceno ustavnosti in zakonitosti, prisotna v razpravi na seji DZ. DZ je Ustavnemu sodišču poslal odlok o razpisu zakonodajnega referenduma za volitve v DZ, poročilo odbora DZ za notranjo politiko in pravosodje, amandmaja poslanske skupine SDS, predlog sklepa poslanca Cirila Ribičiča in magnetogram 49. izredne seje DZ.

Če zakonodajni referendum za volitve v DZ ne bodo razpisani v predvidnem roku, to je pred jesenskimi parlamentarnimi volitvami, bo Socialdemokratska stranka Slovenije o zadevi začela postopek pred evropskim sodiščem za človekove pravice, saj bodo izčrpane pravne možnosti za izrazitev ljudske volje v Sloveniji. To je povedal predsednik stranke Janez Janša na časnikarski konferenci, na kateri je bil govor predvsem o pobudi SDS za oceno ustavnosti in zakonitosti odloka o razpisu referendumov, s katerim je DZ njihovo izvedbo preložil na prihodnjo pomlad.

Po STA

Lenina, ki sta pospravila v grob več deset milijonov nedolžnih žrtev direktno in še več indirektno, kaj drugega ni bilo pričakovati.

Posebno vrednost pa ima ta dokument tudi za nas Slovence in za razumevanje stališča in delovanja slovenske Komunistične partije.

Najprej je jasno, da je bil komunistični načrt, doseči oblast partije med vojsko z revolucijo, že od vsega početka pripravljen in preštudiran.

Potem je jasno, zakaj so bili v začetku komunisti na strani Hitlerja, zakaj so ustanovili tim. Antimperialistično fronto, saj je bil pakt Stalin - Hitler v glavnem podpisan, kot se vidi iz tega dokumenta, da se zahod in rajh v vojski medsebojno izničita in je komunizmu pot do oblasti odprta.

Jasno je, da je bilo vse delovanje naše slovenske (jugoslovanske) Komunistične partije usmerjeno v korist Sovjetske zveze in njenih geostrateških in ideoloških komunističnih namenov in jim za narod bilo malo mar.

Še to: komunisti še sedaj očitajo protikomunistom, da niso takoj stopili v boj proti Hitlerju, ampak da so čakali na „pravi trenutek“. Sami pa so delali isto in so tudi čakali nanj, seveda pa je bil njihov „pravi“ trenutek „pravi“ za Sovjetsko zvezo in komunizem.

Počasi se odkrivajo novi viri in novi dokumenti. Tako se podoba resnične zgodovine ter vzroki revolucije in naše tragedije počasi jasni. Čakamo še na druga odkritja predvsem iz Slovenije in partijskih dokumentov, da bo tudi prikaz slovenske zgodovine pravičen.

TD

## SMO ZRELI ZA VSTOP?

Države članice Evropske zveze (EZ) se kljub določenim problemom in zmanjšanju zaupanja javnosti v projekt Evropske monetarne unije (EMU) pospešeno pripravljajo na prehod na skupno valuto in na leto 1999, ko naj bi oblikovali EMU. Trenutno je največja pozornost držav članic usmerjena v dosedanje makroekonomske stabilnosti, ki jo opredeljujejo maastrichtski kriteriji konvergenca. Ti kriteriji so bili postavljeni kot prvi pogoj vstopa članic EZ v prihodnjo Evropsko monetarno unijo. Prek stroge monetarne in fiskalne politike naj bi zagotavljali pogoje za trdnost prihodnje evropske skupne valute.

V kolikšni meri Slovenija dosega ta merila oziroma kako je uspešna na svoji poti v EZ in EMU?

Na vrsto teh in drugih vprašanj ponuja odgovore več deset domačih in tujih strokovnjakov v tisoč strani obsežnem dokumentu Strategija ekonomskih odnosov Slovenije s tujino - od pridruženega do polnopravnega članstva v Evropski zvezi. O strategiji, ki bo prerasla v petletni raziskovalni projekt s poudarkom na odnosih Slovenije z EZ, bo odločal še slovenski parlament.

V zvezi z izpolnjevanjem maastrichtskih kriterijev so strokovnjaki položaj Slovenije v dokumentu označili za ravno obraten kot

je položaj držav EZ. Članice EZ so namreč zabeležile precejšen napredek pri doseganju monetarnih kriterijev, zlasti pri zniževanju inflacije. Nekatere pa imajo probleme s previsokim javnim dolgom, druge s previsokim javnim plačilnim primanjkljajem, nekatere pa z obojim.

Slovenija izpolnjuje oba fiskalna kriterija, ne izpolnjuje pa monetarnih kriterijev. Javni deficit se giblje v zadnjih letih med nič in enim odstotkom BDP, javni dolg pa naj bi bil nižji kot 35 odstotkov. Po obeh kriterijih je Slovenija v daleč boljšem položaju kot nekatere članice EZ, poudarjajo avtorji Strategije ekonomskih odnosov Slovenije s tujino. Razlogi takšne uspešnosti so po njihovem mnenju v odgovorni tekoči fiskalni politiki, ki skrbi za to, da so javni deficiti kolikor toliko uravnoteženi.

Gledé monetarnih kriterijev je Slovenija na dobri poti, da bo po ocenah ekonomistov lahko ujela članice EZ in monetarne kriterije izpolnila. Z visoke inflacije je v relativno kratkem času prešla na enoštevnično inflacijo. Problem je za zdaj to, da se je vsaj letos trend zniževanja inflacije ustavil. Podobno je tudi z obrestnimi merami.

Slovenija ima vse možnosti, da z nadaljevanjem stroge stabilizacijske makroekonomske politike doseže vse maastrichts-

Nad. na 4. str.

V tajnih sovjetskih arhivih so odkrili Stalinov govor, ki ga je imel pred Politbirojem 19. avgusta 1939, malo pred pričetkom druge svetovne vojne. Po raznih časopisnih poročilih v začetku avgusta (predvsem nemški Die Welt in argentinski La Nación) je Stalin dejal:

„Problem vojske ali miru je za nas sedaj prišel v kritično fazo. Če se sporazumemo s Francijo in Veliko Britanijo, Nemčija ne bo napadla Poljske in bo prisiljena v nekako sožitje z zahodom. Na ta način vojske ne bo, kar pa lahko postane nevarno za nas.“

Če pa bo Sovjetska zveza sprejela nemške predloge in podpisala nenapadalni pakt z Berlinom, bodo Nemci gotovo napadli Poljsko. V tem primeru pa bi bili Francija in Anglija prisiljeni vmešati se v vojno. „Gotovo bo tedaj velika negotovost in zmešnjava v zahodni Evropi. Naše perspektive, da ostanemo izven vojne, bodo velike in bomo tako lahko počakali na primeren trenutek za vstop vanjo.“

Stalin je priznal, da kot so lahko ugotovili v preteklih letih, komunizem ne more prevzeti oblasti v zahodni Evropi, če vlada mir. „Diktatura stranke je samo možna kot posledica vojske. Zato moramo sprejeti nemške predloge in vljudno prositi anglofrancosko misijo, da se vrne domov... Prva prednost, ki jo bomo dobili, bo uničenje Poljske... in proste roke v baltskih državah.“ Od Nemcev bi poleg tega dobili proste roke v Romuniji, Bolgariji in Madžarski, le za Jugoslavijo da še ni jasno.

Morebitni nemški poraz v vojni bi gotovo pripeljal v njeno sovjetizacijo in bi ne bil nevaren. „Zato pa je naloga vodstva vzpodbujati Nemčijo, da se vojskuje z zahodnimi silami čim dalj časa je mogoče. Sovjetska zveza bi morala ostati nevtralna in počakati na pravi trenutek, medtem bi morala širiti komunistično propagando v Franciji, kajti če bi se njena vojska sesula, bi bilo lažje doseči, da bi se Nemčija sovjetizirala in za njo pozneje še Francija.“

Stalin je dejal, „da se izvedejo ti načrti, je potrebno, da traja vojna čim dalj.“ Vse komunistične stranke v Evropi in na Balkanu (!) bodo vprežene v to politiko.

Če pa bi slučajno zmagala Nemčija, bi težko obvladala Francijo, Anglijo in ostale ogromne teritorije, Sovjetska zveza pa bi lahko podtalno agitirala med zasedenimi narodi in pripravljala svetovno revolucijo.

„Tovariši! V korist Sovjetske zveze je, da se prične vojska med nemškim rajhom in anglofrancoskim blokom. Moramo storiti vse, da dosežemo, da ta vojska traja dolgo časa in se tako obe strani med seboj čim več izrabita.“

Kot je pokazala zgodovina, je bil Stalinov predlog sprejet, štiri dni pozneje je nemški zunanji minister Ribbentrop podpisal z Molotovom v Moskvi nenapadalni pakt.

Ta dokument je zelo zanimiv za poznanje svetovne zgodovine, kjer lahko ugotovimo, kako sta Sovjetska zveza in komunizem že dalj časa pripravljala svetovno revolucijo in sta v tam namen uporabila vsa sredstva, tudi vojsko, da dosežeta svoj cilj, ne glede na trpljenje in žrtve, ki bi jih vojska prinesla. Sicer pa od tirana, kot je bil Stalin, in mrzlega načrtovalca revolucije



# Intervju: Anton Drobnič



nekaterih organizacij ZB. Prav v dneh osamosvojitve pa se je pojavilo obvestilo o podpisovanju peticije za mojo razrešitev v tedanjem nasledniku Komunista, mislim, da je bila to Evropa zdaj. V tej objavi je bil postavljen rok za podpisovanje do 10. julija. Ker pa se je to dogajalo v času osamosvojitve, je šlo mimo popolnoma neopazno. Drugi časopisi tega tudi niso opazili niti objavili. Pozneje, ko je prišlo do moratorija, je bil poziv ponovljen, rok pa podaljšan.

## Kdo je podpisal peticijo?

Podpisnikov je bilo precej, med prvimi so peticijo podpisali takratni predsednik predsedstva Milan Kučan in drugi člani predsedstva, razen častne izjeme - Ivana Omana.

## Kaj je bil glavni očitok, zakaj je bilo treba na tak način zbrati podpise?

Kot glavni očitok so takrat navajali uvodni članek v prvi številki revije Zaveza, ki jo izdaja Nova slovenska zaveza. V njem sem na kratko predstavil pogled protikomunistične strani na medvojna in povojna dogajanja. Ta prispevek je bil naveden kot dokaz moje neprimernosti za to funkcijo in razlog za razrešitev.

## Kako je torej s postopki zoper tiste, ki so bili na seznanu osumljenih za vojne zločine?

Postopek so reševali že pred mojim prihodom in že takrat so tožilci in višji tožilci prišli do sklepa, da je večina ovadb takih, da ne utemeljujejo suma, da je bilo storjeno kaznivo dejanje. V teh primerih so bile ovadbe prave udbovske ovadbe, zato so jih že pred mojim prihodom večinoma zavrgli oziroma zadeve arhivirali, saj v nekaterih primerih sploh ni bilo ovadb; obstajala so le poročila, ki niso niti imela elementov ovadbe. Zoper štiri ali pet oseb pa so postopki še na sodišču. Bili so prekinjeni okrog leta 1984 in v tem stanju še čakajo, razen primera Vinka Levstika. V pogovoru s tožilci, ki se ukvarjajo s temi primeri, sem že pred nekaj leti predlagal, naj jih skušajo čimprej razčistiti. Ni namreč prav, da bi ti ljudje čakali do konca življenja, ne da bi vedeli, ali so krivi ali ne, ali bodo obdolženi ali ne. Žal tožilci še do danes niso ustavili nobenega postopka oziroma ga spravili naprej, razen postopka zoper Vinka Levstika, ki je v Slovenijo prišel sam in s tem omogočil, da se je postopek nadaljeval.

## S tem se povezuje tudi vprašanje pravne oz. nepravne države. Bi kot generalni državni tožilec lahko rekli, da je pravna država pri nas celo resno ogrožena?

Na papirju, po ustavi in po nekaterih temeljnih zakonih smo kar dobra pravna država. Pri izvajanju, v praksi, pa smo daleč od pravne države. Naj omenim le to, da Sloveniji niti po petih letih samostojnosti ni uspelo izpeljati pravno tako pomembnega dejanja, kakršno je raziskava povojnih pobjev. Na tem področju ni bilo storjeno tako rekoč še nič. Prava pravno-civilizacijska sramota za državo je, da ji ni uspelo desetisočev pobitih niti popisati niti odpreti enega samega grobišča in preveriti, kaj je res, kaj pa ne. Skratka, na tem področju smo skoraj prava barbarska država.

## Od politikov zahtevate torej pravno ravnanje?

Od koga pa, če ne od njih? To, kar se dogaja v tem primeru, je namreč za pravno državo naravnost zastrašujoče. Marsikdo, tudi na tujem, se bo upravičeno lahko vprašal, kaj se lahko zgodi navadnim državljanom, če v tej državi najvišje pravosodne funkcionarje obravnavajo na popolnoma nepravilen način!

## Vi ste odklonili sodelovanje v tem postopku...

...ker bi mu s tem priznal legitimizacijo, saj gre v resnici za tipični stalinistični postopek.

Vinko Vasle (Mag, št. 30 okrajšano)

# IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

Tone Mizerit

Pretekli so že prvi dnevi vladanja novega ministra, in državi se odpira „nova stara“ pot. Borza je reagirala, ko je človek pričakoval. Po prvem pozitivnem odmevu je prišlo do negativne reakcije, tako da je sam Roque Fernández izjavil, da je „kapital strahopeten“. No, potem je prejel zaslonbo iz raznih sektorjev in razvoj je zašel na normalen tir.

## STRAHOPETNA PODPORA

S prvimi ukrepi, ki jih je podvzel novi minister, skoraj nihče ni bil zadovoljen. To so vsi tudi javno izražali: sindikalisti, podjetniki, parlamentarci, guvernerji... celo osebnosti iz Mednarodnega denarnega fonda. To osporavanje je porodilo preplah, ki je prišel do izraza v padcu borze. Potem se je ves svet prestrašil: kaj more minister sploh urediti, če mu ves svet osporava. Ako pa plan propade, potem bomo vsi padli v viharju in izgubili vse, kar imamo.

V tem prepričanju je predsednik Menem osebno prijel v roke vajeti razvoja. Trdno je podprl svojega ministra, prevzel očetovstvo gospodarskega programa, in pričel v stranki in javnih krogih močno kampanjo v prid ministra. Njemu so sledili podjetniki, ki so prav tako izrazili vsaj omejeno zaslombo novim ukrepom. Končno je prišel še glas iz mednarodnih denarnih ustanov. Pri Fondu so izjavili, da je skupek davčnih ukrepov dokaz, da argentinska vlada skuša resno rešiti položaj, in vestno izvajati začrtano gospodarsko pot. Položaj se je umiril, in vse se je vrnilo na stari tir.

Vendar s tem zadeva še ni rešena. Vsi problemi ostajajo, in niso majhni. Državni deficit je zaenkrat ostal nespremenjen, še več, kaže, da bo višji kot so napovedovali. Pač, novemu ministru je treba priznati, da je bolj iskren kot je bil Cavallo. On je napovedoval, da bo državni proračun prekošen za 2.500 milijonov dolarjev. Roque Fernández pa je v kongresu poslal prošnjo, naj mu dovolijo preseči deficit v višini 4.000 milijonov. So se v enem tednu državni stroški tako silno povečali? Ne, le da novi minister bolj realno gleda na celoten položaj in vidi, da tudi novi Cavallovi računi ne soglašajo z dejstvi stvarnosti. Bodimo realni, je dejal. In ta realizem je tudi nekaj vrednega.

Ta realizem pa kaže, da je trenutno pokojninski sistem rakova rana državnega gospodarstva. Vlada, ki mora zvesto plačevati glavnice in obresti zunanje dolga, in se v ta smoter še huje zadolžuje, pa mora financirati tudi izredni primanjkljaj državnega pokojninskega inštituta. Opazovalci in strokovnjaki si še niso na jasnem, kako si je Cavallo zamislil vso to zadevo, ko je vpeljal nov pokojninski zakon. Z njim je večji del dotoka fondov v pokojninski sklad napeljal v nove privatne pokojninske ustanove, državni fond, ki pa mora še naprej plačevati dosedanje in tudi bodoče pokojnine, pa je pustil brez vrednih dohodkov, in ga mora financirati državna blagajna.

Problem pokojninskega inštituta je tudi narastel, potem ko je zvezna ustanova prevzela pokojninske sisteme posameznih provinc. Province, ki so v številnih resorih popolnoma avtonomne, so imele povsod tudi lastne pokojninske ustanove. Zvezna vlada (dejansko minister Cavallo) jih je prav prisilila, da so te ustanove prepustile zvezni vladi. Minister je menil, da jih bo tako lažje urediti, a dejansko je le še povečal deficit zveznega sistema. In iz tega deficita se sedaj ne znajde. Seveda je bilo še mar-

sikaj narobe izvedenega. Na primer, v pokojninski fond je šel del denarjev, ki so bili nabiti na ceno telefonskih zvez. Ko je telefonska družba prešla v privatne roke, je bilo teh fondov konec, tisti denarci so odleteli naprej šli v skrinje privatiziranih družb. In nekoliko bolj podrobno razložen pokojninski problem je le en primer. Seznam bi bil lahko neskončen, taka je pač zadeva v tej ubogi Argentini.

## NI OBZORJA BREZ OBLKAKOV

Razumljivo je, da je voz državnega gospodarstva tako globoko zavožen v močvirju, da ga ni lahko izpeljati ven. Omenili smo že, da je novi minister prepričan, da je temelj vsakršne rešitve ureditev državnih računov. V to smer kažejo tudi vsi njegovi ukrepi. Te pa je lažje napovedati kot pa izvesti. Bistvena težava je v tem, da je večina ukrepov davčne narave, za to pa je potrebna izrecna potrditev Kongresa, ki mora izglasovati tozadevne zakone.

Ni treba še posebej omenjati, kakšno težavo to predstavlja za vlado. Res je predsednik Menem te dni zbral guvernerje in od njih dosegel obljubo, da se bodo odpovedali procentom, ki pripadajo provincam od teh davkov.

A province niso celoten problem. Ukrepi so, v mnogih ozirih, tako nesocialni, da se proti njim izražajo tudi številni peronistični poslanci. V senatu ne bo problema, ker ima vlada absolutno večino, a v poslanski zbornici bo tekel pot z obraza. Vlada potrebuje 130 glasov, lastnih poslancev pa šteje le 128, ker zastopniki provincjskih strank so že napovedali opozicijo. Kdo bo vladi dal potrebno večino? Alsogaray, dva zastopnika Modina? Treba bo v marsičem popustiti, in minister to ve. Že sedaj je jasno, da predlog o povišanju starostne dobe (od 60 na 65 let) za ženske upokojitve ne bo prodr. Poslanec je v zbornici vedno več in vse, tudi peronistične, so odločno proti.

Nejevolja in odpor poslancev je tudi razumljiva. V dobrem letu dni bodo nadomestne poslanske volitve, in večina sedanjih bo znova kandidirala. Vsi se torej sprašujejo, kako bodo volilci reagirali, če jih s temi ukrepi preveč prizadenejo. Minister Fernández sicer trdi, da so „volitve še daleč“, a poslanci menijo drugače.

Seveda niso vsi problemi le v Kongresu. Sedaj se je pokazalo, da je sindikalizem kar naenkrat obnovil svoj bojeviti duh. S podporo in pod okriljem ortodoksne dela stranke so peronistični veljaki, s staro sindikalno gardo na čelu, pričeli znova rovariti. Po uspešni stavki 8. avgusta, napovedujejo novo za okoli 20. septembra, in sicer to pot za 36 ur in z velikim protestnim shodom. Vlada pa se je naenkrat zavedla, da se je odprla nova fronta, in sicer na področju, ki je bilo najbolj mirno. Sam Menem, ki mu je uspelo razbiti in skozi vsa ta leta nadzirati sindikalno gibanje, je spoznal, da to pot ne bo šlo brez popustov. Vprašanje pa je, koliko so pripravljene popustiti eni in drugi. Sindikalisti enostavno zahtevajo, naj se spremeni celoten gospodarski program, a vedo, da je to dejansko nemogoče; vlada pa vztraja, da programa ne bo spremenila, in čaka, kaj bodo sindikalisti zahtevali v zameno. Ponudila je že ukinitve dekreta o družinskih dokladah, ki je celoten upor povzročil. A sindikat, ki so naenkrat prepoznali svojo moč, to že ni dovolj. Eni in drugi so trenutno zapleteni v pogajanja, izida pa nihče ne vidi jasno. Vendar ni preveč časa. Ta teče nevzdržno, in ne ravno v prid vlade.

Je generalni državni tožilec, po prepričanju antikomunist in tega ne skriva. Zaradi njega doživljajo v vrhovih borbovske organizacije travme, predsednik Kučan je pred leti podpisal peticijo proti njemu in povzročil precejšnje polemike. Zdaj ga že več kot leto dni skuša odstavi Zdržena lista, ki nanj naslavlja številne obtožbe.

## Kaj ste se pravzaprav tako zamerili Združeni listi, da je ona neposredna pobudnica za vašo razrešitev.

Morda bi povedal z besedami pobudnika, predlagatelja, Janeza Kocijančiča, ki mi je lansko leto rekel: „Gospod Drobnič, da ne boste mislili, da imam osebno kaj proti vam! Priznam, da skrajno strokovno in korektno vodite tožilstvo. Ampak dnevno dobivam zahteve borcev, da vas moramo odstraniti. Moram ukrepati“. Nimam sicer stenograma, smiselno pa mi je rekel to, kar sem povedal. Jasno mi je torej, za kaj gre - borci pač zahtevajo mojo odstranitev, ko so jo zahtevali že od vsega začetka oziroma predno sem bil imenovan na to funkcijo.

## Toda očitno govorijo tudi o nestrokovnosti vašega dela.

To je skrajno nekorektno, kajti vse, kar se navaja, je samo iskanje utemeljitve, opravičljivega razloga za neopravičljivo akcijo, ki je sama po sebi popolnoma politična.

## Šumi, da je v ozadju odpora proti vam zveza borcev kot organizacija, obstajajo že nekaj časa. Zakaj?

Res je, da pri tem ne gre za borce nasploh, ampak nekatere njihove forume oz. organizacije. Znano je, da so nasprotovali že moji kandidaturi. Najbrž so prestari, da bi bili toliko elastični in bi sprejeli pluralno družbo. Ne prenesejo, da bi bila na tej funkciji - ki je bila tako rekoč rezervirana za stare borce, izbrane funkcionarje iz politične policije in podobne oseba, ki je bila nekoč v nasprotnih vrstah.

## V kakšnem smislu ste bili v nasprotnih vrstah?

V mladih letih, leta 1944/45, sem bil v slovenskem domobranstvu, kakih 9 mesecev.

## Kaj pa je bil razlog, da ste se odločili za to vojaško in siceršnje gibanje?

Protikomunistična usmeritev družine, pa tudi naju z bratom osebno.

## Že takrat, ko vas je Demos kandidiral za javnega tožica Slovenije, so obstajali odpori...

Ja, tri mesece so potekale ostre razprave in izražena so bila nasprotovanja po časopisu, zlasti po pismih bralcev. Šlo je za organizirano kampanjo proti meni.

## Pozneje so proti vaši funkciji celo zbirali podpise?

To se je dogajalo v času osamosvojitve Slovenije. Že maja in junija 1991 so se po časopisu pojavili prvi glasovi, in to spet od



# Ivo Žajdela: ZASUTA USTA

Maja letos je v Ljubljani izšla dokumentarna knjiga *Zasuta usta* z velikopovrednim podnaslovom *Začetek politične revolucije v Sloveniji leta 1941 in 1942*. Delo sestavljajo raziskave, ki jih je bil opravljal pisec knjige in je le - te potem v posamičnih poglavjih objavil v časopisih. Največ seveda v dnevniku *Slovenec*, koder je bil še do nedavnega kot časnikar pristojen za to razdobje komunistične revolucije. Kot je navedeno v knjigi, je zadevne raziskave denarno podprla (tudi) Fundacija dr. Antona Trstenjaka, k izidu knjige samemu pa je s 1000 markami pomagal gospod Vinko Levstik, znani nakdanji domobranec, zdaj goriški hotelir in pogosti mecen političnih in kulturnih pobud, opremljenih s predznakom slovenstva in domobranstva.

Naslovno stran knjige-platnice krasi fotografija v lampijonih prižganih svečk na enem od množičnih grobišč v Kočevskem Rogu.

Časnikar Ivo Žajdela, pisec tega dela na 280 straneh, je bil od prvih in redkih imen iz povojne generacije časnikarjev, ki je že v drugi polovici 80- let zbudilo pozornost naše emigracije!

Žajdela je zaslovel z podrobnimi analizami o slovenski medvojni in polpretekli stvarnosti in je žel naše občudovanje tudi zato, ker je znal in imel pogum izmuzniti se iz oklepa komunistične indoktrinacije, kateri je bil prav gotovo podvržen. Na straneh domobranske revije *VESTNIK* se je njegovo ime prvič pojavilo med našo emigracijo in začelo dobivati zaslužen prestiž.

To zadnje njegovo delo, *Zasuta usta*, je ponoven dokaz, da ima avtor (tako kot pravijo Argentinci) testo ne samo dobrega časnikarja, ampak tudi resničnega zgodovinarja. Kajti zna svoje kritično pisanje osredotočiti na bistvo zgodovinskega dogajanja (kateremu sam ni bil priča) in izluščiti iz tega prav vzroke in posledice, najti krivce

in povzdigniti nedolžne žrtve in večkrat resnične junake, kakor tudi naslikati ozračje dobe, ki jo obravnava.

Pozorni bravec bo torej tudi v *Zasutih ustih* našel tele Žajdelove odlike, ki jih pri mnogih piscih s podobno tematiko v celoti ali posamično pogrešamo:

Žajdela daje veljavo, ki jim gre, osebnim, ustnim ali pismenim pričevanjem. Tako tudi posameznim tragičnim dogodkom, a med seboj z rdečo nitjo povezanih, ki so izstopali iz normalnega življenja. Ne omeji se torej na tako imenovane pisane „dokumente“, ki jih k varanju nagnjen politični subjekt zlahka fabricira.

Naš pisec ve in se zaveda, da zgodovinsko dogajanje lahko razloži, osmisi ter moralno ovzre ali opraviči prvi vzrok, prvi sprožilec, glavni ali celo edini „krivec“ vseh nadaljnjih verižnih akcij in reakcij. V tej knjigi govori o prvih dveh letih komunistične revolucije in si ne zatiska oči, kot npr. „Komisija za povojne poboje“ ali državni zbor, ki jo je menda prikladal k življenju. Ta komisija samovoljno, oz. nerazumno iz procesa naše slovenske tragedije enostavno odreže ključno štiriletno obdobje pred 9. majem 1945.

Žajdelu je treba priznati tudi pogum, ki ga tudi v *Zasutih ustih* izpriča, ker se ne pomišlja klicati na odgovor tkim. zgodovinarje in jim očitati pomanjkanje poklicne strokovnosti ali poklicne etike. Kajti mnogi od teh navno nasedajo pravljicam ali pa jih zavestno ponavljajo pravljice tistih, katerih „moralna“ vodila so bila in so v diametralni opreki s krščanskim dekalogom.

Ko govori o kolaboraciji, tem rdečem upehanem konjičku, Žajdela istočasno vnaša v zgodovino tudi vprašanje o pogubonosni in izdajalski kolaboraciji slovenskih komunistov s (kot on pravi: stalinistično) Sovjetsko zvezo in to vprašanje - očitek neusmiljeno in trdno zakoliči.

Žajdela objektivno presoja osebnost in vlogo in krivdo in žalostno usodo Edvarda Kocbeka in ga ne vara Kocbeka položena figura disidenta iz poznejših let. „Edvard Kocbek je povsem jasno zagovarjal politične umore“.

Žajdelu je tudi jasno to, kar ne drži, da naj bi bila revolucija omejena samo na tako imenovano Ljubljansko pokrajino.

(Torej je tudi škofu Tomažiču ni uspelo preprečiti, čeprav naj bi po pisanju avtorja Slovenske poštenosti škof odločno in neprijazno odslovil osebo, ki da je k njemu prišla vnašat domobranstvo na Štajersko in da je tako škof Štajerce obvaroval pred to nesrečo).

Žajdela ve in se po tem ravna in zato vrta tam, kjer sprenevedance boli, ko -kot sam prav v uvodu te knjige- odkriva „grozljivo razsežnost dogajanja v letih 1941 in 1942, saj se je takrat takorekoč zgodilo vse“. To vse je treba razumeti kot zametek tudi vsega poznejšega. Kdor gre mimo tega, prazno slamo mlati.

Vešče oko Žajdelevo tudi ne prezre pomembnega in za rdeče obtožujočega dejstva, da „so si komunisti že na samem začetku prilastili termin slovensko ljudstvo in se podpisovali z njimi“. Uzurpacija, ki je nekaterim zgodovinarjem nerazvidna ali pa zanje povsem zanemarljiva.

Žajdela ve in zapiše kot mnogi drugi, ampak izvaja tudi logične zaključke, da je šlo pri OF „za popolno erozijo morale in občutka za resnicoljubnost“. Partizanske priče, spomini, procesi, zgodovina in njih verodostojnost padejo pod to oznako.

Naš pisec uvidi pogubnost temeljne 4. točke OF, po kateri „naj bi se preoblikoval slovenski narodni značaj“ in se ustvari nov tip Slovenca: revolucionarja, materialista in ateista.

V knjigi *Zasuta usta* je eno uvodnih poglavij naslovljeno takole: „Drugim so

očitali, kar so počeli sami. Ta trditev je za detek v polno, je groba resnica, je izvirna komunistična metoda do onemoglosti izvedena in izvajana prav do današnjih dni. To opozorilo naj se prime tistih pravičnejšev in objektivnejšev, ki tako radi omenjajo neko paralelo v kriminalnem početju obeh taborov. Težnja pridobiti si sloves nepristranosti je s tem dejstvom v osnovi spodbita.

Za svojo ostro obsodbo brezobzirnih naklepov in zločinskega postopanja, ki jih Žajdela dokumentira iz pisnih virov iz samih vodstvenih krogov revolucije, kar daje dokazom večjo, prepričljivo težo.

Take so odlike Žajdelovega pisanja, ki smo jih našli tudi v *Zasutih ustih* in ki jih podpisani v celoti, ali pa sploh ne, ne najde v obširnem izboru zadevne bibliografije.

Za povojne generacije je knjiga izvrsten pripomoček, da se izkopljejo iz kampov indoktrinacije in dezinformacije.

Ne zadnjih 150-ih straneh tega dela pa bodo te generacije kot tudi še predvojni našle množico skrbno izbranega pa s pričami, drugimi viri in datumi podkrepjenega gradiva, sestavljenega iz cele vrste konkretnih primerov partizansko-vovskega divjanja po vsej slovenski deželi.

Poboji družin -Mavsarjeve, Lichtenbergerjeve, Furlanove in Vekarjeve- prinašajo podrobnosti, ki jih še marsikdo od nas ne pozna. Kako se je kotila (!) revolucija tudi v Prlekiji in kaj vse in zakaj je zapisano na spominskih ploščah, ki se zadnja leta postavljajo -vse to nas zdrzne ali ga bo spreletelo; brezbriznemu, ki bi knjigo vzel v roke, se bodo oči odprle, tisti, ki so „tisto“ živeli in preživeli, pa bodo hvaležni piscu, da je resnico tako jasno in lepo izpovedal.

Žal v tem trenutku še nimamo obvestila o tem, kje se knjiga naroča in koliko stane.

Aleš Gošar

## ZA OBJEM STA POTREBNA DVA

Peščici slovenskih izseljencev smo poslali naslednja vprašanja

1. Kakšne stike si želite s Slovenijo? Katere obveznosti ima po vašem mnenju Slovenija do vas in katere dolžnosti (moralne obveznosti) imate vi do svoje stare domovine?

2. V starem režimu je prišlo do delitve med „starimi“ in „novimi“ izseljenci oziroma med tistimi, s katerimi je Slovenija imela uradne stike, in političnimi emigranti, s katerimi ni imela takih stikov. Zdaj te delitve ni več in oblast prisega na načelo enakosti do vseh izseljencev. Kakšne so vaše izkušnje? Ali so v državi, v kateri živite, še različni „tabori“ med izseljenci?

3. Tretja oziroma četrta generacija izseljencev izgublja stik z domovino svojih prednikov. Kakšne so perspektive Slovencev v diaspori? Kako lahko pri ohranjanju slovenske identitete pomagamo v Sloveniji?

TINE VIVOD,

podpredsednik Slovenskih krščanskih demokratov, Argentina:

### Ostali smo zvesti narodu in Bogu

1. Želimo si normalne stike, kakor se to dogaja v normalni državi. Mi smo Slovenci! Imamo državo, ponosni smo nanjo in marsikaj smo prispevali, da je danes Slovenija samostojna. Smo državljani in želi-

*Dnevnik Slovenec je v Sobotni prilogi 27. julija posvetil več strani izseljenskim vprašanjem. Daljšo analizo bomo objavili prihodnjič, kakor tudi nekatere odgovore. Danes pričenjamo z odgovorom prof. Tineta Vivoda.*

mo, da se država do nas vede pravično, lojalno in resno. Tudi tisti med nami, ki državljanstva nimajo, bodisi po svoji volji ali zaradi brezbriznosti slovenske oblasti, v veliki večini čutijo slovensko. Nihče ni izseljenec po naključju. Zapustiti domovino je gotovo življenski prelom, pa najsi bodo razlogi za tako odločitev gospodarski ali politični. Kdor pa je moral to storiti pod pritiskom, v strahu za lasten obstoj ali obstoj svoje družine, ta prelom čuti globlje. Ostané zaznamovan in to povzroča trpljenje, ki tli globoko v najintimnejših predelih izseljenske duše.

Iz tega trpljenja lahko nastanejo zaprtost, zakrknjenost, občutek osamelosti in končno osebna zapuščenost ter zvodenenje v množici novega ljudstva in kraja. Torej iz tega vidika same negativne posledice. Lahko pa to trpljenje rodi bogate sadove. Posameznik ali skupina ga morejo spremeniti v pozitiven odnos do izgubljenega v pričakovanju, da bo kdaj prišel čas, ko bodo v domovini za tako življenje, kot si ga želijo zase in svoje družine, spet primerne razmere. Do takrat pa je treba storiti vse, kar „možu stan veleva“, da ohrani zase in za potomce tiste vrednote, zaradi katerih je moral zapustiti domovino. To drugo, pozitivno pot, so izbirali naši starši, mi in naši

otroci. Postali smo slovenska narodna postojanka v svetu. Na vseh celinah so te postojanke, tudi tam, kjer je le peščica ljudi, ki čuti slovensko. Vsi se čudijo, odkod ta vztrajnost, kje izvira ta ljubezen do naroda. To je plod mučencev, junakov! To je plod na tisoče zaznamovanih!

Za partijsko Slovenijo nismo obstajali, partija nam je skušala še tukaj jemati dobro ime in sejati razdor. Naša narodna zavest in medsebojno spoštovanje v skladni različnosti sta rodila moč. Hoteli smo pognati iz tisočerihih korenin. Morali smo se naučiti živeti z večjim naporom in hkrati smo bili deležni večjega bogastva. Zavestno smo sprejeli slovensko duhovno domovinstvo in uspelo nam je tudi v tujem okolju. Ne le da so mnogi naši rojaki dosegli visoka mesta v tuji državni upravi in znanosti, tudi kot narodna skupnost uživamo po vseh deželah velik ugled. Postali smo dobri in ugledni državljani, kjerkoli živimo, ker smo ostali zvesti Slovenci. Nismo se odpovedali slovenstvu, pa čeprav so nam samovoljno vzeli državljanstvo.

Ostali smo zvesti narodu in Bogu. Gojili smo ljubezen do bližnjega in med nami se ni nikoli pojavila beseda o maščevanju. Smer nam je dala zavest poslanstva in naše poslanstvo je pričevanje. Kot viharnik je

vsakdo med nami poklican, da priča o dogodkih in ohranja vrednote.

Poleg ohranjanja slovenstva smo skušali vplivati na prihod demokracije v Sloveniji. Obveščali smo se med seboj o dogajanju doma, s pismi in tiskom informirali o tem tudi rojake doma, obveščali pa tudi zlasti z osebnimi stiki tuji svet o komunističnem totalitarizmu v Sloveniji.

Ko je padel „berlinski zid“ v Sloveniji, smo odločilno vplivali na tuje vlade, da so priznale samostojno slovensko državo. Tako je bila Argentina med prvimi državami, ki jo je priznala 16. januarja 1992. Tedaj smo še posebno doumeli smisel našega bivanja na tujem: res smo z izgubo domovine ogromno izgubili, lahko pa smo ji v neponovljivem zgodovinskem trenutku veliko dali!

Na tej podlagi od Slovenije pričakujemo spoštovanje kot osebe in kot državljani. Da bodo pristojni prisluhnili našim potrebam brez predsodkov, stereotipov in sektorskih oznak. Želimo biti subjekti v sodelovanju, ne objekti manipuliranja „izseljenskih matic“. Pričakujemo, da nam bo država zagotovila tiste pravice in take razmere na vseh področjih človeškega delovanja -kulture, socialnega, narodnega, političnega in ekonomskega- ki so bile petdeset let politični emigraciji odvzete. Ne pričakujem privilegijev, ampak enakopravnost, ki nam jo že priznava slovenska ustava. V tem smislu podpiram predloge in resolucije Slovenskega svetovnega kongresa.

Nadaljevanje prihodnjič



## Argentinske vezi Wande Newby

Eric Newby je najbolj znan angleški potovalni pisatelj in ker Angleži radi berejo potopise, skoraj ni ker Angleža, ki ne bi vedel zanj. Vsak, kdor bere Ericove knjige, pa izve tudi za Wando, Erikovo ženo, sopotnico in muzo, ki je Slovenka.

Wanda Newby, rojena leta 1922 v Kobjeglavu na Krasu, izhaja iz tistega dela Primorske, ki je bila po prvi svetovni vojni priključena Italiji. Njen oče je bil učitelj v Štanjelu. Škofovi so imeli enajst otrok, od katerih sta le dva preživela prve dni, saj je bila otroška smrtnost v odročnih primorskih vaseh običaj. Wanda je imela starejšega brata Slavka, ki je študiral v Vidmu.

S prihodom fašizma na oblast so se pričeli za Slovence pod Italijo hudi časi, saj je bilo veliko slovenskih izobražencev izseljenih v Italijo. Wandin brat Slavko je zato pobegnil v Argentino. V svoji avtobiografski knjigi Mir in Vojna se Wanda, ki je bila takrat otrok, spominja bratovega odhoda.

Ko si je odraščajoči Slavko Škof ustvaril kritično mnenje o fašističnem režimu, je postalo zanj in za starše življenje zelo težko. Leta 1928 so fašisti ponoči preiskali hišo in iskali protifašistično propagando. Družina Škof je ugotovila, da za Slavka, ki je takrat delal na občini v Štanjelu, življenje ni več varno. Odločil se je, da pobegne v Argentino, kamor je emigriralo že veliko Slovencev zaradi upa na boljše življenje ali da se izognejo fašizmu ali oboje.

Novembra 1930 je družina spremila Slavka v Trst, odkoder je z ladjo Saturnia odpotoval v Buenos Aires. Slavko je potem pisal domov vsak mesec. Med argentinsko slovensko skupnostjo si je našel prijateljev in poročil slovensko dekle. Preživljal se je z risanjem plakatov in z izdajanjem časopisa Slovenski glas, ki ga je sam ustanovil. Mnogo let kasneje ga je Tito povabil v Jugoslavijo in mu ponudil službo. Toda domovina se je takrat tako spremenila, da Slavko ni hotel ostati. Slavko Škof in njegova žena sta imela dva otroka, sina Nestorja in hčerko Hildo. Nestor je bil čudežni otrok in je star šest let igral violino na koncertu v Buenos Airesu. Pri osemnajstih je umrl v prometni nesreči. Od žalosti je Slavko leto kasneje umrl (Wanda Newby, Peace and War, Picador, 1991, stran 30-32).

Škofovi, ki so sina leta 1930 poslali v Argentino, so tudi sami kmalu morali od doma. Leta 1932 so jih Italijani izselili v okolico Parme. Wanda, ki je tako hodila v italijanske šole, je odrasla v presenetljivo

samostojno in odločno dekle.

Leta 1943 so v njihovo vas pripeljali 500 angleških vojnih ujetnikov. Ob padcu Italije so ujetniki zbežali, enega, ki je imel zlomljeno nogo, pa so vaščani skrili med nune v bolnišnico. Wando so prosili, da mladega Angleža Erica uči italijansko. Tako se je začela ena najlepših ljubezenskih zgodb našega časa.

Ker so mu bili Nemci za petami, je Eric s pomočjo Wandinega očeta in zdravnika zbežal v hribe in se skrival pred Nemci do božiča 1943, ko so ga zajeli in odpeljali v Nemčijo v ujetništvo. Wanda ni več slišala zanj do tistega dne po vojni, ko se je vrnil, jo poiskal, poročila sta se in odšla živeti v London. Eric je medvojne doživljanje opisal v sloviti knjigi Love and War in the Apennines (Ljubezen in vojna v Apeninih).

Eric, ki je rad pisal, je po več neuspešnih karierah v oblačilni stroki začel delati za časopis, napisal pa je tudi knjigo Last Grain Race (o zadni tekmi z žitom naloženih ladij iz Avstralije v Evropo tik pred drugo svetovno vojno), ki je imela velikanski uspeh. Z naslednjo legendarno knjigo Short Walk in the Hindukush (Kratko potovanje v Hinduhusu) pa si je zagotovil sloves potovalnega pisatelja. Z Wando sta od takrat naprej potovala in pisala knjige in članke za časopis Observer, kjer je postal Eric potovalni urednik. Obkrožila sta ves svet. Eric, ki je medtem zaslovel, je izdal petnajst knjig, v vsaki pa z velikim spoštovanjem omenja svojo praktično, odločno in pogumno Wando. Tako veliko Angležev ve za Wando, Slovenko.

Wanda je na prošnjo svojih otrok tudi sama napisala knjigo, že omenjeno avtobiografijo Mir in Vojna, v katerih opisuje življenje na Krasu in odraščanju pod fašizmom v času vojne vihre. Po besedah angleškega recenzenta je to delo „spomin, ki zasluži svoje lastno priznanje - zdrav, s humorjem, pošten in originalen - tako kot njegova avtorica“.

Knjiga, ki jo je Wanda napisala v angleščini, je izšla leta 1991 pri ugledni založbi Collins in imela velik odmev. Sledila je žepna izdaja pri Picadorju, potem pa še nizozemski in italijanski prevod. Škoda, da je ne moremo brati tudi v slovenščini.

Wanda Newby je izredna ženska, ki je imela pestro in zanimivo življenje - še ena tistih Slovenk, o kateri bi morali več slišati v Sloveniji, pa tudi po svetu.

Jana Valenčič

## „S pesmijo našo“ v Bariločah

„Visoko nad oblaki“, velika srebrna ptica leti DC-9 Aerolineas Argentinas. Tako kot pred petimi leti se je v petek, 5. julija Slovenski instrumentalni ansambel popeljal iz Buenos Airesa v deželo jezer in gora na praznik narodnostnih skupnosti. Letos je bil že sedemnajsti.

Skozi štiri večere so se vršile predstave plesov Avstrijcev, Nemcev, Švicarjev, Italijanov, Baskov, Dancev, Rusov, Slovencev, Hrvatov, Madžarov, Špancev in seveda so bili na sporedu tudi argentinski plesi.

Poleg Slovenskega ansambla in Grkov, ki so prišli iz Buenos Airesa in spremstvu ansambla „Balcanes“ so še sodelovali Sirio-Libanonci iz Rosaria.

V prostorni veliki dvorani, zasedeni do zadnjega kotička z nad štiritisoč glavo množico gledalcev, obiskovalcev stajnic in poslušalcev je lepo izpadla scena, delo ro-

jaka Toneta Berganta.

Letos je poleg Bariloškega radia in televizije sobotni program prenašal Telefe po satelitu po vsej državi in Južni Ameriki prav do Miami.

Gostovanje ansambla je bilo pod okriljem „Zedinjene Slovenije“ in ga je omogočilo društvo „Slovenija v svetu“.

Člani ansambla smo hvaležni organizatorjem in bariloškim Slovencem za lep sprejem kakor tudi za skrb in dobro počutje med njimi.

„Zavriskali smo in zapeli, s toplo melodijo vse objeli...“ Zadnja je odmevala slovenska pesem, ki je bila vedno dobro sprejeta, prav tako melodije drugih narodnosti.

V vseh štirih večerih smo občutili, da iz srca zapeta pesem nima meja in pripomore, da vsi še „ostanemo prijatelji“.

J. Ž.



## XXXI. ŠTUDIJSKI DNEVI DRAGA 96

PARK FINŽGARJEVEGA DOMA, OPČINE, NARODNA ULICA 89

Petek, 30. avgusta 1996

Ob 17.00: predstavitev letošnje Drage

Ob 17.30: prof. Pavle Merku:

SLOVENŠČINA, MATICA NAŠE NARODNE IDENTITETE

Avtor bo potrdil objektivne resnice, izhaja joč iz dolgoletnega študija, razmišljanj in izkušenj o Slovencih na zahodni meji.

Sobota, 31. avgusta 1996

Ob 16.00: otvoritev, nato: dr. Pavel Fonda:

MULTIKULTURNOST - DILEME NEKE MANJŠINE

Nov pogled na pojav v naši sredini, kot izhaja iz dolgoletne prakse psihiatra in javnega delavca.

Ob 18.00: dr. Mišo Jezernik:

MULTIKULTURNOST ALI INTERKULTURNOST

Avtor bo podal svoje bogato izkustvo svetovnega popotnika in ostrega opazovalca.

Nedelja, 1. septembra 1996

Ob 10.30: Jakob Jukič

KRŠČANSTVO IN CERKEV V POSTMODERNI KULTURI

Hrvaški sociolog bo skušal dokazati, da se kristjani morajo navaditi živeti z nevarnostmi in izzivanji, ki jih prinaša svoboda.

Ob 16.00: dr. Peter Jambreč:

SLOVENSKI NACIONALNI PROGRAM

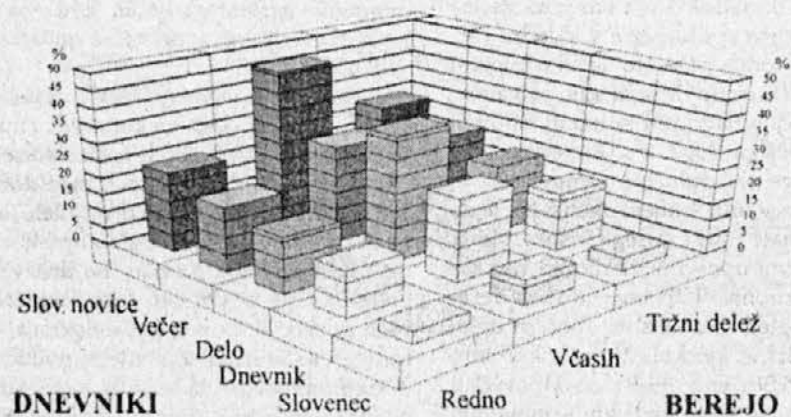
Predsednik ustavnega sodišča Republike Slovenije bo predstavil predloge za premostitev aktualne krize slovenske državnosti.

V nedeljo, 1. septembra, ob 9.00 bo za vse udeležence skupna maša, ki jo bo daroval glavni urednik Družine msgr. Janez Gril.

DSI - ul. Donizetti 3 - 34133 TRST - Tel. (39-40) 370846 - Fax 633307

## DNEVNIKI V SLOVENIJI

Inštitut za raziskovanje medijev, junij 1996



Prikazujemo statistiko, koliko ljudi bere redno ali včasih slovenske dnevnike in kolik je tržni delež posameznega časopisa, glede na celoto. Slovenske novice, Večer, Delo in Dnevnik so levičarsko usmerjeni, edino Slovenec to ni.

## SMO ZRELI...

Nad. s 1. str.

ke kriterije že v nekaj letih in se pripravi ter kvalificira za vstop v prihodnjo EMU. Dejstvo je tudi, da asociacijski sporazum še ne predpostavlja vključevanja v evropsko monetarno integracijo, vendar pa bo vključevanje v EZ slejkoprej zahtevalo vključevanje Slovenije v EMU. Če želi naša država doseči polnopravno članstvo v EZ, se mora zato pripraviti tudi na vključevanje v EMU ter oblikovati strategijo o tem, kdaj in kako doseči. Za zdaj se Slovenija kot nečlanica EZ lahko vključuje v proces evropske mo-

netarne integracije le neformalno in funkcionalno.

V omenjeni strategiji napovedujejo, da je za Slovenijo kot majhno in odprto ter že doslej v precejšnji meri v EZ vključeno gospodarstvo po teoriji optimalnega valutnega področja mogoče pričakovati, da bodo prednosti monetarne integracije (večja odprtost trgu EZ, absolutno povečanje menjajve z EZ) presegle stroške te integracije (izguba monetarne suverenosti, izguba deviznega tečaja kot instrumenta prilaganja). Slovenija je med državami v tradiciji ena najpremernejših kandidatka za prihodnje vključevanje v EMU.

Po STA





## NOVICE IZ SLOVENIJE

MARIBOR - Na letošnjem Festivalu Lent Maribor je nastopil znani Stéphane Grappelli. Osemindesetletnega violinista so na oder na Dravi pripeljali na vozičku; zgledal je slaboten in malo odsoten. Ko pa je vzel v roke violino in sta mu kitarist in kontrabasist zaigrala živahen ritmični okvir, je Grappelli dopolnil sliko z virtuozno izvedbo, ki je uro in pol bila užitek navdušenih poslušalcev.

LJUBLJANA - Za odprtje 44. mednarodnega poletnega festivala v Križankah so pripravili odrsko kantato Carmina Burana Carla Orffa. Prireditev je bila široka koprodukcija med Festivalom, ljubljansko Opero in baletom SNG, Filharmonije. Dirigent je bil Italijan Antonio Guadagna, režiser in koreograf Nemeč Peter Breuer, pevski solisti pa Norina Radovan, Sveto Matošič Komnenović in Joachim Seipp. Scena in kostumi so bili tudi in Nemčije.

MARIBOR - Polovico avtobusov Certusa, ki prevažajo potnike po Mariboru, bi bilo potrebno zamenjati, denarja za nove pa ni. Zato naj bi najprej poizvedeli za ponudbe, pogoje in financiranje, potem pa poskusili prodati 25 starejših avtobusov.

TRBOVLJE - Podjetje Rudis bo skupaj z nemškim partnerjem sodelovalo pri projektu dveh blokov termoelektrarne Paiton 2 na indonezijskem otoku Java. Na osnovi lastnega znanja bo pripravil projekt za razkladanje, deponiranje, drobljenje, sejanje in transport premoga. Delo je vredno sto milijonov nemških mark in bo dokončano v letu 1999. - V Saudovi Arabiji pa Rudis sodeluje pri gradnji tehnološkega sistema za izdelavo stekla.

PORTOROŽ - Elan je predstavil svojo novo jadnico. Imenovali so jo E 36, spada med težje modele: 5,8 ton; dolga je skoraj enajst metrov, projektiral jo je Robert Humphreys (VB). Zelo hitra je ob šibkih vetrovih, za kar je zelo primerna za Sredozemsko morje. V enem letu jih nameravajo narediti okoli 80, od katerih imajo 15 naročil iz same Slovenije. Cena: 190 tisoč mark.

LJUBLJANA - Slovenska poezija je doživela več izdaj v svetu. Na Poljskem so izšle izbrane pesmi Tomaža Šalamuna (prevedla Katarina Šalamun Biedrzycka) pod naslovom Straszne Swienta (Strašni prazniki). Lansko leto je ista prevajalka objavila v reviji Kwartalnik Artystyczny nekaj pesmi Šalamuna, Jureta Potokarja, Boža Voduška, Franceta Balantiča in Daneta Zajca. - V grški reviji Madragoras je bil objavljen ciklus pesmi Tomaža Šalamuna, ki jih je prevedla Neva Sphysicsos. - V michiganski literarni reviji Witness so izšle tri pesmi Aleša Debeljaka v samoprevedu. - Na mednarodnem festivalu poezije Pesniška pomlad, ki ga organizirajo po raznih mestih v Litvi, pa je bil navzoč Matjaž Pikalo. V latvijsčino mu je nekaj pesmi prevedel pesnik Eugenius Ališanka.

ZERJAV - Tovarna akumulatorskih baterij v Žerjavu izdelala letno 380 tisoč avtomobilskih akumulatorjev in skoraj pet tisoč ton industrijskih baterij (za podmornice, helikopterje, torpeda, itd.). Več kot tri četrtine produkcije gre v izvoz, največ v Italijo in Rusijo.

POLZELA - Cerkev sv. Florijana v šeneškem parku je bila že v precej slabem stanju, zato so Polzelčani vložili precej denarja in prostovoljnega dela za njeno obnovo. Najprej so popravili ostreže, nato obnovili notranjost in jo poslikali. Na vrsti je obnova zvonika, upajo pa, da bodo še letos skočali fasado.

TREBČE - Zadnja sorodnica diktatorja Josipa Broza Tita v Sloveniji, sestrična Ana Kostanjšek, je umrla v starosti 97 let.

BLED - Na seji sveta javnega zavoda riglavski narodni park (TNP) je na glasovanju, če se ohrani komercialni lov v parku ali ne, osem članov glasovalo za ohranitev, šest se jih je vzdržalo, dva pa sta glasovala proti tovrstnemu lovu. V času, ko država ni vzdrževala parka, je ves potreben denar prihajal od komercialnega lova, letos pa naj bi dohodek od lova bil nekaj manj kot 20 milijonov tolarjev. V prihodnje naj bi nadomestili dohodke od lova z najemninami, povečanim parkovim turizmom in republiškim sredstvi. Direktor zavoda TNP je opozoril, da dosedanja usmeritev pelje v odpravo komercialnega lova in da je tak tudi sklep sveta TNP, s čimer bi park uvedel smernice Mednarodne zveze za varstvo narave. Glasovanje pa je pokazalo, da so lovci prevladali.

LJUBLJANA - V Ljubljani je potekala 10. regionalna konferenca Mednarodne zveze lezbij in gejev (IGLA) za vzhodno, jugovzhodno in srednjo Evropo. Priredile so jo sekcije Magnus, LL in Roza klub v okviru Škuca. Udeleženci konference so se posvetili kulturi in živlenskemu slogom lezbij in gejev, pravnim temam, ki jih zadevajo, ter boju proti aidsu.

LJUBLJANA - Delak je naslov informacijskega središča, ki predstavlja slovensko gledališče v okviru svetovnega omrežja Internet (<http://lois.kudfp.si/delak>). Delak želi predstaviti podrobnejši vpogled v slovensko gledališče kot evropski kulturni fenomen in v njegovo zgodovino. Razdeljen je v tri dele, v katerih so predstavljeni projekti sodobnih gledaliških umetnikov, pregled slovenskih gledališč in najpomembnejši slovenski gledališčniki 20. stoletja.

KOPER - Capris, društvo za oživljanje starega Kopra, je za praznik koprškega zaščitnika sv. Nazarija organiziralo že četrti turnir v pandolu. To je igra, ki izvira iz antičnega Rima in se je ohranila tudi na Primorskem, predvsem v Istri. Nekateri imenujejo igro tudi primorski baseball, ker se pri igri uporablja košček cilindričnega lesa (pandolo) s premerom 2,5 cm, dolžine 12cm, ki je na konceh zašiljen. Pandolo je treba udariti s tudi cilindrično palico (maca) s premerom 2,5 cm. in 40 cm dolžine. Igra ima zapisana pravila in ureditev igrišča. Na letošnjem turnirju so zmagali člani ekipe Bambus iz Izole.

LJUBLJANA - Komunalna odlagališča v Sloveniji bodo polna v petih letih, zato so namenili 200 milijard tolarjev za reševanje glavnih problemov pri ravnanju z odpadki.

RIBNICA - Zadnja etapa kolesarjenja Varno z vami, ki jo pripravlja SKD je zaključila svoje potovanje. Lojze Peterle, Miroslav Mozetič, Ignac Polajnar in drugi, so ljubiteljsko prevozili Slovenijo, med potjo so se jim pridružili tudi drugi prijatelji.

KRANJ - V petek, 9. avgusta je odprl notranji minister Andrej Šter letošnji 46. Gorenjski sejem. Sodelovalo je več kot 800 razstavjalcev iz številnih evropskih držav. Največ izbire je vrtičkarstva, kmetijstva in gozdarstva, oprema za šport in razvedrilo. Velika je tudi ponudba avtomobilov, istočasno so pripravili tudi zabavni program in pričakujejo, da si ga bo ogledalo 100.000 obiskovalcev.

KRST: Krščena je bila 19. avgusta v cerkvi Marije Pomagaj Mikaela Oblak, hčerka Tonija in ge. Tinke roj. Loboda; botra sta lic. Jože Oblak in ga. Helena Oblak Ravnik, krstil pa je delegat Jože Škerbec.

Čestitamo!

Smrt: umrl je v Hurlinghamu Tone Ogar (73). Naj počiva v miru!

## Osebnosti

Krst: Krščena je bila 19. avgusta v cerkvi Marije Pomagaj Mikaela Oblak, hčerka Tonija in ge. Tinke roj. Loboda; botra sta lic. Jože Oblak in ga. Helena Oblak Ravnik, krstil pa je delegat Jože Škerbec.

Čestitamo!

Smrt: umrl je v Hurlinghamu Tone Ogar (73). Naj počiva v miru!



## SLOVENC V ARGENTINI SLOVENSKI SREDNJEŠOLSKI TEČAJ

### Srečanje 1., 2. in 3. letnika na Pristavi - Športni dan

Okrog 10. ure zjutraj 3. avgusta smo se začeli fantje in dekleta zbirati na Slovenski Pristavi. Sonce nas je nekolikokrat le pogledalo ker so ga gosti oblaki in megla pokrivali. Pozdravne besede nam je podal mladinski referent prof. Tine Vivod, in nato nam je ga. Saša Omahna razložila dnevni program.

Sestavili smo dve ekipi: plavi in rdeči. Takoj potem smo začeli zabavna in smešna tekmovanja na nogometnem igrišču. Vsak posameznik je imel na čelu barve ekipe, kateri je pripadal, tako da je bilo zelo lahko seštevati točke v različnih tekmah. Med smehom in vikom in krikom smo kazali fige oblakom in dežju, čeprav nas je popoldan malo zmočil.

Zanimiva tekma pa je bila prižgati ogenjček, dobiti vse potrebno, nad njim je bila vrstica: tista ekipa, ki je prej vžgala vrstico, je zmagala. Sledil je mešani in „zmešani“ nogomet, tako da sodnik ni mogel kdo ve kaj razločiti napake, da so fantje končali tekmovanje pobrcani in na pol zbiti. Dekleta so imeli dolžnost narediti gole! Uboga golmana, kaj sta morala vse pretrpeti. Kar vprašajte ju!

Po mučni in zahtevni igri je sledilo kosilo. Aleks Zarnik nam je spekel na ražnju izvrstne „paty“, tako da ni ostal niti eden. Popoldan nas je prišla obiskat ravnateljica

SSTRMB ga. Neda Vesel Dolenc in nas je pozdravila. Razložila nam je pomen takih in podobnih srečanj, kot bo npr. taborjenje pred koncem leta. Ga. Neda je takoj odgovorila pozitivno za izvedbo taborjenja in nam potrdila, da ga bo Srednješolski tečaj podprl.

Fantje smo potem nadaljevali nogomet „kot se spodobi „samo fantje“, dekleta in kdor ni hotel igrati nogometa, so tekmovali v odbojki. Igra je kar veselo potekala in vsi smo gledali na uro, ker je Argentina popoldne igrala finalo na Olimpijskih igrah. Pripravili smo kres in zapeli pesem in se zahvalili za ta dan, ki smo ga skupaj in veselo preživeli.

Zahvaljujemo se predvsem ge. Saši Omahni, ki je imela na skrbi celotno izvedbo tega srečanja, Kristjani Vivodu za vodstvo, organiziranje in izvedbo vseh tekem, Karli Malovrh, Lučki Oblak, Aleksu Zarniku, Tonetu in Marjanu Vivodu.

Voditelji smo bili zelo veseli nad to lepo skupino. Med sabo smo tekmovali, gojili prijateljstvo in čeprav sta bili dve ekipi, ki sta med seboj tekmovali, sta si vedno izkazali medsebojno spoštovanje in tako dokazali, da to je bistveno v življenju človeka, ki skupaj s prijateljstvom gradi trdne in nadaljnje stike med dekleti in fanti!

M.V.

## Poslovilni večer RAST-i XXV

V soboto, 6. julija so učenci RAST-i XXV srednješolskega tečaja pripravili hvalevreden poslovilni večer v Slovenski hiši. Večer naj bi bil le majhna zahvala vsem tistim, ki so učencem pomagali, da so se končno lahko odpravili na pot v Slovenijo.

Najprej je v cerkvi Marije Pomagaj bila maša, katero je daroval katehet Jože Škerbec, po maši pa so se gostje pomaknili v glavno dvorano. V njej je najprej bilo na vrsti prijetno kramljanje ob postreženih mizah, nato pa so se pričeli pozdravi in večerni program s predstavitvijo raznih folklornih plesov in recitacijo.

Prvi ples je bil GATO „El pampeano“ s premiki v obliki krogov ter gibi, v katerih fant zasleduje plesalko z namenom, da bi jo zasnubil. Na to so zaplesali enega najznačilnejših plesov buenosaireske pamppe: RANCHERA „Mate Amargo“ skladatelj Ariela Ramíreza. Na tretjem mestu so pa učenci predstavili CHAMARRITO „La Entrerriana“, zelo živahen ples, med katerimi smo lahko opazili poskočne korake že nam znane polke.

Ko se je končal prvi del argentinskih folklornih plesov, so se učenci zbrali v zboru sredi dvorane ter pod vodstvom ne-utrudnega profesorja Frida Beznika recitali Župančičevo pesem „Z vlakom“.

„Gubijo se polja s stezami prepeta.

Tam breza samotna, kraljična zakleta...

Ostani pri meni, domovina...“

Po recitaciji pa je mladina nadaljevala s folklornimi plesi. Prvi je bil Malambo, v katerem se izražata možata osebnost plesalca in odlična spretnost korakov. Pred-

stavila sta ga Albi Klarreich in Fredi Teraš. Nato so člani RASTi predstavili zambo „Alma salteña“, plesno dramo, v kateri opazimo fanta, ki vztraja v nežnem obleganju dekleta, katera se ga ogiba, a ga končno sprejme. Zadnji ples tega večera pa je bila CHACARERA, igriv ples, kjer se odlikuje živahnost plesnih gibov.

Opisanemu kulturnemu programu je sledilo petje Mladinske himne. Nato se je napovedalec v imenu RASTi XXV zahvalil vsem, posebno še profesorjem, staršem in vsem tistim, ki so pomagali k uspešni uresničitvi večera. Ravnateljica prof. Nada Vesel Dolenc pa je v imenu proforskega zbora želela RASTi srečno pot z željo, da globoko doživijo Slovenijo.

Končno pa se je RAST zasebno in iskreno zahvalila gospodični Mirjam Oblak, v katere rokah je bila vsa organizacija in priprava. Večer se je končal s pesmijo Slovenija v svetu in z razvedrilom ob prijetni glasbi.

Slovenska argentinska mladina je posebna enota. S slovensko preteklostjo, koreninami in kulturo ter z argentinsko bodočnostjo. Ima na svojih ramah težko odgovornost. Argentinski je dom, slovenska je kri. Vztrajala bo, dokler bo imela srce ter ljubezen do Slovenije in vsega, kar je slovenskega.

Reka Slovencev teče naprej. V zgled nam bodo besede učencev RASTi, ko so obljubili, da bodo skušali Sloveniji čim več lepega podariti, tako da bodo starši lahko ponosni nanje, da so jim izročili v dediščino baklo slovenstva.

M.S.



## MALI OGLASI

**ORIENTE S.R.L.** - Prevozi - poroke - rešilni avtomobili - mrliske vezice - pogrebi - Monseñor R. Bufano 2651 (ex Camino de Cintura) 1754 San Justo - Tel.: 651-2500 / 651-2335

### TURIZEM

Tel. 441-1264 / 1265

Letalske karte, rezerva hotelov, najem avtomobilov in izleti po svetu

LEGAJO N° 3545-82. Y. Yrigoyen 2742 - San Justo

### ADVOKATI

**dr. Marjana Poznič** - odvetnica - Vsak dan od 15. do 18. ure - Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 382-1148

**dr. Franc Knavs, dr. Bernard Knavs, dr. Veronika Knavs** - odvetniki - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. našt. „E“ - Capital - Tel.: tel. in faks: 374-7991 in 476-0320.

**dr. Lilijana Kožar**, odvetnica; Bogotá 3099, 2° B, Capital. Torek in petek od 16. do 20. Tel.: 613-1300

### ZA DOM

**Matija Debevec** - soboslikar. Barvam stanovanja, pohištvo. Peguy 1035 - (1708) Morón - Tel.: 489-3319.

### FOTOGRAF

**Marko Vombergar** - Telefon: 659-2060. Atelje: Garibaldi 2308 - (1754) Villa Luzuriaga.

### GOSPODARSTVO

**Zavarovanja M. in H. Loboda** - Sarmiento 385 - 1. nadst., pis. 10 - Buenos Aires - od 11 do 18.30 - Tel.: 325-2127.

**Kreditna Zadruga SLOGA** - Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

**Mutual SLOGA** - Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

**SLOGA - PODRUŽNICA CASTELAR** Slovenska Pristava - República de Eslovenia 1851 - Uraduje od sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Nande Češarek).

**SLOGA - PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS** - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias - Uraduje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

**SLOGA - PODRUŽNICA SAN JUSTO** Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 651-1760. Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdč. Julka Moder).

**SLOGA - PODRUŽNICA SAN MARTIN** Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 755-1266 - Uraduje ob četrtkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (g. Stanko Oberžan).

Cena največ štirih vrstic \$ 4- za enkratno objavo, za vsak mesec — 4 številke — \$ 12.-

V nedeljo, 25. avgusta 1996 bomo praznovali v

## ROŽMANOVEM DOMU

24. obletnico blagoslovitve in odprtja Doma,

z naslednjim programom:

- ob 11.30 sv. maša za zvesto sodelavko go. Vero Dermastja Šurman in ostale rajne odbornike, člane in stanovalce Doma.

- po maši pozdravi in spominski govor.

- skupno kosilo (pribor prinesite s seboj).

- bogata „rifa“ in prijetna družabnost.

Vsi rojaki iskreno vabljeni!

V Ljubljani so podražili potniški promet za več kot deset odstotkov. Prevoz z omnibusom stane sedaj 100 tolarjev, doplačilo za psa 50 tolarjev, mesečna šolska vozovnica stane 1400 tolarjev, navadna 2.500, upokojenska vozovnica pa se ni podražila.

## STE ŽE POMISLILI?

Karta SLOGA in naložba \$ 200 v navadni hranilni vlogi vam daje možnost, da:

1. Sodelujete pri nagradnem žrebanju za dve brezplačni letalski vozovnici BUE-LJU-BUE konec tega leta.
2. Uživate vse socialne usluge, ki jih nudi SLOGA.
3. Imate prost vstop na letovišče v kopalni sezoni.

V SLOGI JE MOČ!

## JANŠEVA STRANKA SDS

VABI

vse člane, prijatelje in somišljenike na Informativni sestanek, ki bo v soboto, dne 31. avgusta ob 19.30 uri v mali dvorani (III. nadstropje) Slovenske hiše - Ramón L. Falcón 4158 Capital.

„Janez Janša je osvobodil Slovenijo Jugoslavije, Janez Janša bo osvobodil Slovenijo komunistov!“

Strnimo z njim se v enoto, v kamenito gmoto, sovrag ob njej razbil si bo glavo!

## 45. obletnica Balantičeve šole

V soboto, 24. avgusta 1996 ob 20. uri

- Himni in poklon zastav.
- Pred Balantičevem spomenikom: poklon komunističnim žrtvam.
- v dvorani:
  1. deklamacija in petje najmlajših.
  2. slavnostni govor: arh. Jure Vombergar.
  3. akademija v režiji Frida Beznika.

Vsi prav lepo vabljeni, posebej še bivši učenci Balantičeve šole



## Iz življenja Zveze slovenskih mater in žena

Lepa obletnica - visoka številka za ne-pretregano načrtovano pot skozi toliko let. Potrjuje stanovitnost, vztrajnost in enotnost v glavnih obrisih, kar dá delu poseben pečat. Odšle so k Bogu nekatere ustanoviteljice, a so se le zamenjale moči, ideali in gibalne sile so ostale vedno prisotne v naslednicah. Kljubovati vsem zaprekam, ki jih v teh 30-letih ni bilo malo, je pogum, ki se spričo dejstev še ojači, računajoč na božjo pomoč!

Letošnje leto se je začelo s posebnostjo, za katero nismo mislili, da jo bomo doživeli Slovenci ne tu ne tam...

PETA OBLETNICA NAŠE SAMOSTOJNOSTI - uresničena želja rodov nas prešinja vsako leto posebej! Dodaja še družbene obveznosti ali novosti, za katere smo vedeli preko občil drugih narodov v našem vele-mestnem življenju; sedaj smo jih deležni tudi v medsebojnem vabljenju s predstavništvom Republike Slovenije v Buenos Airesu.

Tako se je prvo sredo v maju odzvala vabilu Zveze soproga veleposlanika Tatjana Žgajnar. Prijetno je bilo tisto popoldne v Slovenski hiši na skromni čajanki z gostjo, ki se je prijazno pogovarjala z vsemi in odgovarjala na vprašanja kot skrbna vzgojiteljica - profesorica, sedaj postavljena pred nove in odgovorne visoke naloge. V pripravljene zvezek ob naši 30-letnici s čipkanim - klekljanim srčkom iz Slovenije in z zastavo na prvi strani - z našimi dragimi simboli, se je prva podpisala gospa Tatjana.

Lepo se ji zahvalimo na tem mestu za uradno pozornost.

Praznovanje 30. letnice Zveze z veseljem pripravljamo. Po vseh Domovih imamo žene pevske vaje za skupno petje pri sv. maši v cerkvi Marije Pomagaj v Slovenski hiši - v združeni simbolični povezavi ob Njenem oltarju. Medsebojni stiki so bili ves čas prisotni v različnih akcijah in splošnem delu. V dvorani v Slovenski hiši pa bo koncert moškega zbora Gallus, pod vodstvom ge. Anke Savelli Gaserjeve, nato večerja. Žrebale bomo tri dobitke - glavni je umetniška uokvirjena slika g. Volovška. Na voljo bo domače pecivo in potice. In če Bog dá - (osnutki za božične voščilnice so pravkar prišli iz Ljubljane) bomo že prodajale tudi te z umetniško božično tematiko izpod čopica inž. Uroša Žitnika, ki nam jih je ponovno podaril. Z nami resnično plemenito sodeluje, saj smo bili deležni njegove dobrote že večkrat. Inženir je sorodnik dolgoletne odbornice Marte Jeločnik. Najlepša hvala obema -posredovanje je ključnega pomena! (Za varstvo otrok bo tudi poskrbljeno).

S pomočjo vseh rojakov upamo, bomo v soboto, 7. septembra ob 18.30 zbrani poslali 30. obletnico organiziranega dela v zadovoljstvo marsikoga, ki je bil deležen duhovne ali malenkostne telesne pozornosti v preteklih letih. Skupaj smo delili lepo in dobro, slabe in težke čase... Tudi prihodnji prinašajo skrbi... Vabimo, da skupaj zaorjemo v novo desetletje. Bog daj!

## ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE  
Director: Valentín B. Debeljak  
Propietario:

Asociación Civil Eslovenia Unida  
Redacción y Administración:  
RAMON L. FALCON 4158  
(1407) BUENOS AIRES  
ARGENTINA

Teléfono: (54-1) 636-0841  
Telefax: (54-1) 636-2421

Glavni urednik:  
Tine Debeljak ml.  
Uredniški odbor:  
Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati,  
Gregor Batagelj

Correo Argentino Suc. 7	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 3824
Registro Nac. de la Propiedad Intelectual N° 85.462	

Naročnina Svobodne Slovenije:  
za Argentino \$ 55; pri pošiljanju po pošti pa \$ 65; obmejne države Argentine 90 USA dol.; ostale države v obeh Amerikah 100 USA dol.; Evropa 110 USA dol.; Avstralija, Afrika, Azija 120 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 75 USA dol. za vse države.

Čeke na ime „Eslovenia Libre“

Stavljenje, oblikovanje in tisk:  
TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.  
Estados Unidos 425 - Tel./Fax: 307-1044  
(1101) Buenos Aires

## OBVESTILA

ČETRTEK, 22. avgusta:  
Seja Upravnega sveta Zedinjene Slovenije

SOBOTA, 24. avgusta:  
Slovenski srednješolski tečaj v Slovenski hiši.

45. obletnica Balantičeve šole v San Justu ob 20. uri

NEDELJA, 25. avgusta:  
V Rožmanovem domu obletnica z mašo in kosilom.

Mladinski dan v Carapachayu.

PETEK, 30. avgusta:  
Izredna seja Medorganizacijskega sveta.

SOBOTA, 31. avgusta:  
Slovenski srednješolski tečaj v Slovenski hiši.

SOBOTA, 7. septembra:  
Slovenski srednješolski tečaj v Slovenski hiši.

Dan ZSMŽ s pričetkom ob 18.30 v Slovenski hiši.

SOBOTA, 28. septembra:  
Slovenski srednješolski tečaj v Slovenski hiši.

V nedeljo, 1. septembra, bo v cerkvi Marije Pomagaj sveta maša za generala Leona Rupnika, dr. Lovra Hacina in njune sodelavce ob petdesetletnici smrti.

K udeležbi lepo vabljeni vsi domobranci!

## 30. obletnica ZVEZE SLOVENSkih MATER IN ŽENA

v soboto, 7. septembra 1996

- ob 18.30 uri v cerkvi Marije Pomagaj, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires.
- nato v dvorani Slovenske hiše koncert moškega zbora Gallus pod vodstvom Anke Savelli-Gaser.
- večerja

Lepo vabljeni!